

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-67/13 P

Groupement des cartes bancaires (CB) κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής

«Αίτηση αναιρέσεως — Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ — Σύστημα καρτών πληρωμής στη Γαλλία — Απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων — Αγορά εκδόσεως τραπεζικών καρτών — Τιμολογιακά μέτρα εφαρμοστέα στους “νεοεισερχομένους” — Τέλος προσχωρήσεως και μηχανισμοί καλούμενοι “ρυθμίσεως της λειτουργίας πληρωμών” και “αφυπνίσεως” — Έννοια του περιορισμού του ανταγωνισμού “λόγω του αντικειμένου” — Εξέταση του εύρους των επιζήμιων για τον ανταγωνισμό συνεπειών»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 11ης Σεπτεμβρίου 2014

1. *Αναίρεση — Λόγοι — Εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών — Απαράδεκτο — Έλεγχος από το Δικαστήριο της εκτιμήσεως των υποβληθέντων στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου πραγματικών περιστατικών — Αποκλείεται, πλην της περιπτώσεως παραμορφώσεως του περιεχομένου των εν λόγω στοιχείων*

(Άρθρο 256 § 1 ΣΛΕΕ· Οργανισμός του Δικαστηρίου, άρθρο 58, εδ. 1)

2. *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Αρχές — Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας — Αναγνώριση από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Δικαστικός έλεγχος των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του ανταγωνισμού — Απόφαση της Επιτροπής που απαιτεί περίπλοκη οικονομική εκτίμηση — Έκταση και όρια του δικαστικού ελέγχου — Υποχρέωση ελέγχου του νομικού χαρακτηρισμού*

(Άρθρο 81 § 1 ΕΚ· άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ· Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47)

3. *Συμπράξεις — Νόθευση του ανταγωνισμού — Κριτήρια εκτιμήσεως — Περιεχόμενο και σκοπός μιας συμπράξεως καθώς γενικό οικονομικό και νομικό πλαίσιο αναπτύξεως αυτής — Διάκριση μεταξύ παραβάσεων λόγω του αντικειμένου και παραβάσεων εκ του αποτελέσματος — Πρόθεση των συμβαλλομένων να περιορίσουν τον ανταγωνισμό — Μη απαραίτητο κριτήριο — Παράβαση λόγω του αντικειμένου — Επαρκής βαθμός επικινδυνότητας — Κριτήρια εκτιμήσεως*

(Άρθρο 81 § 1 ΕΚ)

4. *Συμπράξεις — Νόθευση του ανταγωνισμού — Αντικείμενο αντίθετο προς τους κανόνες ανταγωνισμού — Κριτήρια εκτιμήσεως — Εκτίμηση σε συνάρτηση με το οικείο γενικό οικονομικό και νομικό πλαίσιο — Δικαστικός έλεγχος — Υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά το αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού αντικείμενο και την επικινδυνότητα της συμπράξεως*

(Άρθρο 81 § 1 ΕΚ)

1. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψη 41)

2. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 43-46)

3. Στον τομέα των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού ενεργειών που υπάγονται στο άρθρο 81 ΕΚ, ορισμένες μορφές συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να λογίζονται, ως εκ της φύσεώς τους, ως παραβλάπτουσες την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού ώστε να μην απαιτείται εξέταση των αποτελεσμάτων τους. Έτσι, ορισμένες μορφές συμπαιγνίας, όπως αυτές που οδηγούν στον οριζόντιο καθορισμό των τιμών από συμπράξεις, μπορεί να λογίζεται ότι ενδέχεται να έχουν τέτοια δυσμενή αποτελέσματα επί των τιμών, της ποσότητας ή της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, ειδικότερα, ώστε, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, να παρέλκει να αποδειχθεί ότι έχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά.

Αν από την ανάλυση του περιεχομένου ενός είδους συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων δεν προκύψει ότι αυτός είναι αρκούντως επιζήμιος για τον ανταγωνισμό, πρέπει να εξεταστούν τα αποτελέσματά του, προκειμένου δε να απαγορευθεί αυτός πρέπει να συντρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πράγματι ο ανταγωνισμός είτε παρεμποδίστηκε είτε περιορίστηκε είτε νοθεύτηκε αισθητά.

Για την εκτίμηση του αν μια συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων ή μια απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων είναι αρκούντως επιζήμια ώστε να λογίζεται ως περιορισμός του ανταγωνισμού λόγω του αντικειμένου, παράγραφος 1, ΕΚ πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεών της, οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει, καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του ανωτέρω πλαισίου, πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η φύση των επηρεαζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών καθώς και οι πραγματικές συνθήκες της λειτουργίας και της διαρθρώσεως της οικείας αγοράς ή των οικείων αγορών. Επιπλέον, μολονότι η πρόθεση των μερών δεν συνιστά στοιχείο αναγκαίο για τον προσδιορισμό του περιοριστικού χαρακτήρα μιας συμφωνίας μεταξύ επιχειρήσεων, ουδόλως απαγορεύεται στις αρμόδιες για τον ανταγωνισμό αρχές ή στα εθνικά δικαιοδοτικά όργανα και τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης να τη λαμβάνουν υπόψη.

Όσον αφορά την έννοια του ανταγωνισμού λόγω του αντικειμένου, αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς. Πράγματι, η έννοια του ανταγωνισμού λόγω του αντικειμένου δεν μπορεί να χρησιμοποιείται παρά μόνο σε ορισμένα είδη συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων τα οποία είναι αρκούντως επιβλαβή για τον ανταγωνισμό ώστε να μπορεί να γίνει δεκτό ότι παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων τους, διότι άλλως η Επιτροπή θα απαλλασσόταν από την υποχρέωση να αποδεικνύει τα συγκεκριμένα αποτελέσματα στην αγορά συμφωνιών οι οποίες ουδόλως είναι δεδομένο ότι είναι εκ της φύσεώς τους επιβλαβείς για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού. Συναφώς, δεν ασκεί επιρροή το ότι τα είδη συμφωνιών περί των οποίων κάνει λόγο το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ δεν αποτελούν έναν εξαντλητικό κατάλογο απαγορευομένων συμπράξεων.

(βλ. σκέψεις 49-54, 57, 58)

4. Στον τομέα των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού ενεργειών που υπάγονται στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ και, ειδικότερα, του ανταγωνισμού λόγω του αντικειμένου, εκτιμώντας ότι το περιοριστικό αντικείμενο ορισμένων μέτρων απορρέει από το περιεχόμενό τους και μόνο, το Γενικό Δικαστήριο, ουδόλως απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του να αιτιολογεί, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας αποφάσεως της Επιτροπής που διαπιστώνει το αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού αντικείμενο των μέτρων αυτών, πώς το περιεχόμενο αυτό μπορεί να λογίζεται ως δηλωτικό της υπέρξεως ενός τέτοιου περιορισμού.

Συναφώς, όταν το Γενικό Δικαστήριο εκθέτει τους λόγους για τους οποίους τα οικεία μέτρα, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου τους, είναι ικανά να περιορίσουν τον ανταγωνισμό και, επομένως, ενδέχεται να εμπίπτουν στην απαγόρευση που προβλέπει το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, υποχρεούται να αιτιολογεί γιατί ο περιορισμός αυτός του ανταγωνισμού είναι αρκούντως επιβλαβής για να μπορέσει να χαρακτηριστεί ως περιορισμός λόγω του αντικειμένου υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως, ειδάλλως η απόφασή του θα πάσχει λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

Ωστόσο, αφού διαπίστωσε ότι υφίσταται αλληλεπίδραση μεταξύ των δραστηριοτήτων εκδόσεως καρτών και πληρωμών στο πλαίσιο ενός συστήματος πληρωμών και ότι οι δραστηριότητες αυτές έχουν έμμεσα αποτελέσματα δικτύου, δεδομένου ότι η έκταση της αποδοχής των καρτών από τους εμπόρους και ο αριθμός καρτών σε κυκλοφορία ήταν στοιχεία που επηρέαζαν το ένα το άλλο, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα επίμαχα μέτρα είχαν ως αντικείμενο να περιορίσουν τον ανταγωνισμό υπό την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη περί το δίκαιο.

Συνιστά επίσης πλάνη εκτιμήσεως η έλλειψη διακρίσεως μεταξύ της σχετικής αγοράς και του ορισμού του γενικού πλαισίου που πρέπει να ληφθεί υπόψη προς προσδιορισμό του αν το περιεχόμενο μιας συμφωνίας ή μιας αποφάσεως ενώσεως επιχειρήσεων συνεπάγεται την ύπαρξη περιορισμού του ανταγωνισμού λόγω του αντικειμένου υπό την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ. Η ως άνω διάκριση μεταξύ της σχετικής αγοράς και του γενικού πλαισίου δεν τηρείται όταν το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η ανάλυση των όρων ισορροπίας μεταξύ των δραστηριοτήτων εκδόσεως καρτών και των σχετικών με τις πληρωμές στο πλαίσιο του συστήματος πληρωμών δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, διότι η σχετική αγορά είναι όχι αυτή των συστημάτων πληρωμών εντός κράτους μέλους, αλλά η ευρισκόμενη σε μεταγενέστερο στάδιο αγορά εκδόσεως καρτών πληρωμής εντός του κράτους μέλους αυτού.

Τέλος, η εξέταση των δυνατοτήτων που έχουν τα μέλη μιας κοινοπραξίας συσταθείσας από τα κυριότερα τραπεζικά ιδρύματα του ως άνω κράτους μέλους προς εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληρωμών και αναλήψεων με τραπεζικές κάρτες εκδιδόμενες από τα μέλη της συνδέεται με την εκτίμηση των ενδεχόμενων αποτελεσμάτων των εν λόγω μέτρων και όχι με τον χαρακτηρισμό τους ως συμφωνίας ενώσεως επιχειρήσεων με επιζήμιο για τον ανταγωνισμό επιζήμια.

(βλ. σκέψεις 65-69, 74, 76, 79-82)